

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Concernstaf

Onderwerp:

Vragen ex art 46 RvO-DS-VVD-Plan van aanpak jongeren in kwetsbare positie

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 14-05-2024
Notanummer	: 2024-387
Datum	: 14-05-2024
Programma	: 09 - Jeugd en onderwijs
Portefeuillehouder	: Wethouder Duursma,
Bijlage(n)	: 2024-04-15 Vragen art 46 RvO - DS en VVD - Dak-en thuisloze jongeren.docx, antwoordbrief vragen ex art 46 rvo-ds-vvd-pva kwetsbare jongeren.docx

Parafering

09-05-2024: Wethouder10-05-2024: Pommer (old school)

Agendering

* 10-05-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

* 10-05-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

14-05-2024

B & W d.d.: 14-05-2024

Besluit

1. De beantwoording van de vragen ex art 46 RvO van de fracties van Deventer Sociaal en VVD vast te stellen
2. De beantwoording aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Per brief van 15 april 2024 hebben Kitty Schmidt (Deventer Sociaal) en Eva Sipman (VVD) uw college een aantal schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over de tussenrapportage plan van aanpak jongeren in een kwetsbare positie 16-27. Bijgaand treft u de beantwoording aan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Kader

Betrokken partijen en participatie

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Financiële consequenties en dekking

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering



College van B&W
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Deventer, 15 april 2024

Betreft: Schriftelijke vragen Artikel 46 RVO Tussenrapportage plan van aanpak jongeren in een kwetsbare positie 16- 27

Geacht College,

Recent ontving de gemeenteraad de tussenrapportage plan van aanpak jongeren in een kwetsbare positie. Aanleiding voor dit plan van aanpak was de Regionale verkenning "Het maximale doen om dak en thuisloosheid bij jongeren te voorkomen".

Het college heeft alle aanbevelingen uit deze verkenning overgenomen.

Naar aanleiding van deze verkenning heeft het college ook besloten een plan van aanpak op te stellen om de ambitie van de raad om in 2024 geen dak- en thuisloze jongeren meer te hebben in Deventer uit te kunnen voeren.

In de beantwoording op onze technische vragen over de tussenrapportage plan van aanpak jongeren in een kwetsbare positie staat dat er in 2021 geen dak -en thuisloze jongeren in Deventer waren. Wel was er sprake van een aantal jongeren die bekend zouden zijn bij organisaties.

Deze beantwoording is niet in lijn met de conclusies uit de regionale verkenning

https://deventer.raadsinformatie.nl/document/11219344/1/2022-02-18_5_Regionale_verkenning_voorkomen_dakloosheid_jongvolwassenen_regio_Midden-IJssel

Waarin op pagina 3 wordt gesproken over 61 jongeren die zijn geteld in Deventer.

Tevens strookt dit antwoord niet met de definitie die het college zelf gebruikt als het gaat over dak en thuisloze jongeren.

In de rapportage Dak en thuisloze jongeren Fase 2

<https://deventer.raadsinformatie.nl/document/9939193/1/2021-03-04+432+Rapportage+Dak+en+thuisloze+jongeren+fase+II> staat hierover op pagina 3 de volgende passage:

Wat zijn dak- en thuisloze jongeren?

Dak- en thuisloze jongeren zijn jongeren tussen de 16 en 27 jaar die niet beschikken over een eigen woonruimte, geen vooruitzicht hebben op een stabiele slaapplek en zijn aangewezen op:

- Buiten slapen, ofwel overnachten in de open lucht en in overdekte openbare ruimten, zoals portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra, een bootje of een auto;
- Binnen slapen in passantenverblijven, noodopvang en 24-uursvoorzieningen van de maatschappelijke opvang;
- Binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie (bankslapers).

Vraag 1

Welke definitie heeft het college gehanteerd bij het beantwoorden van de vragen?

Wat is de reden van het college om af te wijken van de vastgestelde definitie? Let wel: de definitie is vastgelegd na zorgvuldig beraad met de raad.

Waarom wijkt het college nu weer af van haar eigen definitie?

En waarom is dit eventueel gewijzigd?

Welke definitie hanteert het college nu bij het uitvoeren van de motie Deventer zwerfjongeren vrij?

Vraag 2

Kan het college aangeven, wat op basis van landelijke ontwikkelingen op het gebied van dak en thuisloosheid de geschatte lokale cijfers zouden moeten zijn als er geen maatregelen vanuit de gemeente waren genomen om dak- en thuisloosheid onder jongeren te bestrijden?

In de beantwoording op de vraag over de huidige stand van zaken staat het volgende:

Wij hebben geen beeld hoeveel van deze 61 jongeren inmiddels geholpen zijn aan huisvesting. Thuisloze jongeren worden niet geregistreerd en komen vaak pas in beeld zodra zij zich melden voor ondersteuning (of overlast veroorzaken).

Tevens wordt aangegeven dat er geen dak- en thuisloze jongeren in onze gemeente waren. Dus wat voor beleid heeft de gemeente de afgelopen jaren dan uitgevoerd dat we dit resultaat weten te bereiken en wat zijn hierbij de succesfactoren geweest?

Vraag 3

In de beantwoording op onze vraag over nieuwe gevallen van dak- en thuisloosheid lezen we dat er op dit moment vier jongeren gebruik maken van de nachtopvang. Over de overige dak- en thuisloze jongeren wordt niets gezegd.

Tevens wordt gewezen op het feit dat jongeren ondersteuning krijgen via het jongerenloket, waarbij er wordt gewerkt volgens het principe van 1 plan, 1 aanspreekpunt.

Als dit de werkwijze in de praktijk is, hoe is het dan mogelijk dat de 61 jongeren die in 2021 zijn genoemd nu compleet uit beeld zijn geraakt bij de gemeente?

Wat gaat het college nu concreet doen om te voorkomen dat de jongeren die nu gebruik maken van de nachtopvang ook weer uit beeld raken?

Vraag 4

In gesprekken met de 18-/18+ partners over het nieuwe beleid voor de aanpak van dak -en thuisloosheid is gesproken over het uitgangspunt dat we in Deventer geen jongere mogen loslaten voordat zeker is dat iemand anders ze weer hulp/ ondersteuning biedt. (De zogenaamde warme overdracht).

We concluderen uit de beantwoording dat dit niet /onvoldoende is gebeurd bij de 61 jongeren die eerder in beeld zijn geweest.

Kan het college aangeven hoe de warme overdracht er in de praktijk uit ziet? En heeft het college ook onderbouwende cijfers van die warme overdracht? Dus in hoeveel gevallen is dit gelukt en in hoeveel gevallen is dit niet gelukt?

Welke verklaring heeft het college voor het feit dat we deze jongeren niet hebben kunnen volgen en dus ook niet weten wat er met hen is gebeurd of waar ze zich nu bevinden?

Vraag 5

Het is moeilijk te geloven dat er in Deventer geen dak- en thuisloze jongeren meer zijn. Temeer ook omdat de landelijke trend juist een toename laat zien. We zijn er daarom ook niet van overtuigd dat er een compleet beeld bestaat van de situatie onze gemeente. We hebben nu geen idee over hoeveel jongeren het gaat, waar de oorspronkelijke doelgroep is gebleven, wat de succesfactoren zijn en wat de nieuwe instroom is geweest.

In steeds meer gemeenten en regio's wordt de omvang van de dak- en thuislozenproblematiek nu in kaart gebracht door middel van de ETHOS light telmethode.

De suggestie om deze telmethode ook in te zetten in Deventer werd daarom destijds ook al gedaan in de regionale verkenning. Het college heeft helaas besloten om deze suggestie niet over te nemen.

De raad heeft inzicht nodig om later dit jaar te kunnen beoordelen of de motie goed is uitgevoerd.

Deelt het college onze mening dat het beleid en het uitvoeren van de motie alleen kans van slagen heeft als we de doelgroep goed in beeld hebben?

Zo ja, is het college dan bereid om alsnog de suggestie voor het doen van de ETHOS telling over te nemen en de gemeente Deventer ook aan te melden voor een nieuwe telronde?

Met vriendelijke groet,

Kitty Schmidt (Deventer Sociaal) en Eva Sipman (VVD)

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

Aan de fracties van Deventer Sociaal en VVD
t.a.v.
mw. K. Schmidt-Versteeg
mw. E.M.L. Sipman

direct telefoonnummer

Interne Post

gemeente@deventer.nl
e-mail

2024-387
kenmerk

uw referentie

14 mei 2024
datum

S. van der Putt
contactpersoon

Schriftelijke vragen ex art 46 RvO
onderwerp

Geachte mevrouw Schmidt en mevrouw Sipman,

In uw brief van 15 april 2024 heeft u ons college schriftelijke vragen (art 46 RvO) gesteld over de Tussenrapportage plan van aanpak jongeren in een kwetsbare positie 16- 27. Ons antwoord is als volgt.

Vraag 1

Welke definitie heeft het college gehanteerd bij het beantwoorden van de vragen?

Wat is de reden van het college om af te wijken van de vastgestelde definitie? Let wel: de definitie is vastgelegd na zorgvuldig beraad met de raad.

Waarom wijkt het college nu weer af van haar eigen definitie?

En waarom is dit eventueel gewijzigd?

Welke definitie hanteert het college nu bij het uitvoeren van de motie Deventer zwerfjongeren vrij?

Antwoord

Het college hanteert dezelfde definitie als uw raad. Namelijk:

Dak- en thuisloze jongeren zijn jongeren tussen de 16 en 27 jaar die niet beschikken over een eigen woonruimte, geen vooruitzicht hebben op een stabiele slaapplek en zijn aangewezen op:

- Buiten slapen, ofwel overnachten in de open lucht en in overdekte openbare ruimten, zoals portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra, een bootje of een auto;
- Binnen slapen in passantenverblijven, noodopvang en 24-uursvoorzieningen van de maatschappelijke opvang;
- Binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie (bankslapers).

Deze definitie is geciteerd uit pagina 3 van de rapportage 'Dak- en thuisloze jongeren Fase 2'.

In de beantwoording van de vragen over de 61 jongeren hebben wij de conclusies op pagina 3 van de 'rapportage Dak- en thuisloze jongeren Fase 2' geparafraseerd uit de volgende tekst:

[...]

- De inventarisatie laat zien dat er bij professionals geen jongeren bekend zijn die in Deventer dakloos zijn; die leven op straat of andere openbare ruimte.
- Er is een onbekend aantal 'bankhoppers'. De omvang van deze groep fluctueert. Exacte aantallen zijn niet bekend, omdat ze niet als 'bankhoppers' worden geregistreerd.
- Over heel 2020 zijn in totaal 61 thuisloze jongeren bekend bij Pactum, IrisZorg, Tactus, Meester Geertshuis,

HalteZ en het Bijzonder Zorg Team. Ook deze groep fluctueert: op het ene moment is een jongere een 'bankhopper', dan weer klopt deze aan bij bijvoorbeeld de crisisopvang van IrisZorg, en wordt geregistreerd. Om vervolgens voor professionals weer buiten beeld te raken door weer als bankhopper onder de radar te verdwijnen.

[...]

Doordat de conclusies uit de rapportage waaruit we geparafraseerd hebben, niet exact in lijn zijn met de gestelde definitie, is waarschijnlijk verwarring ontstaan. Het college hanteert de door de raad vastgestelde definitie.

Vraag 2a

Kan het college aangeven, wat op basis van landelijke ontwikkelingen op het gebied van dak en thuisloosheid de geschatte lokale cijfers zouden moeten zijn als er geen maatregelen vanuit de gemeente waren genomen om dak- en thuisloosheid onder jongeren te bestrijden?

Antwoord

Het is helaas niet mogelijk om hier op basis van de beschikbare data een betrouwbare uitspraak over te doen.

Vraag 2b

In de beantwoording op de vraag over de huidige stand van zaken staat het volgende:

Wij hebben geen beeld hoeveel van deze 61 jongeren inmiddels geholpen zijn aan huisvesting. Thuisloze jongeren worden niet geregistreerd en komen vaak pas in beeld zodra zij zich melden voor ondersteuning (of overlast veroorzaken).

Tevens wordt aangegeven dat er geen dak- en thuisloze jongeren in onze gemeente waren.

Dus wat voor beleid heeft de gemeente de afgelopen jaren dan uitgevoerd dat we dit resultaat weten te bereiken en wat zijn hierbij de succesfactoren geweest?

Antwoord

In de beantwoording van de technische vragen gaven we aan dat er geen dakloze jongeren waren, maar wel tientallen thuisloze jongeren. Dit was geparafraseerd uit de conclusie van de rapportage 'Dak- en thuisloze jongeren Fase 2'. Dit hadden we niet zo kunnen stellen als we strikt de definitie hadden gevolgd. De definitie maakt namelijk geen onderscheid tussen dak- en thuisloze jongeren. Wel maakt de definitie onderscheid in de slaapplek waarop jongeren zijn aangewezen. Namelijk: 1. Buiten slapen, ofwel overnachten in de open lucht en in overdekte openbare ruimten, zoals portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra, een bootje of een auto, 2. Binnen slapen in passantenverblijven, noodopvang en 24-uursvoorzieningen van de maatschappelijke opvang en 3. Binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie (bankslapers).

Jongeren die beroep doen op de derde 'categorie' slaapplek noemen we informeel vaak thuisloze jongeren.

We hadden ons antwoord in de technische vragen als volgt kunnen formuleren: "61 dak- en thuisloze jongeren, waarbij de jongeren binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie en in enkele gevallen slapen in passantenverblijven, noodopvang en 24-uursvoorzieningen van de maatschappelijke opvang". Dit zou dan overeenkomen met de door de raad vastgestelde definitie van dak- en thuisloze jongeren.

Voor de zekerheid hierbij ook nogmaals het citaat van pagina 3 uit de rapportage Dak- en thuisloze jongeren Fase 2':

Citaat:

[...]

- De inventarisatie laat zien dat er bij professionals geen jongeren bekend zijn die in Deventer dakloos zijn; die leven op straat of andere openbare ruimte.
- Er is een onbekend aantal "bankhoppers". De omvang van deze groep fluctueert. Exacte aantallen zijn niet bekend, omdat ze niet als bankhoppers worden geregistreerd.
- Over heel 2020 zijn in totaal 61 thuisloze jongeren bekend bij Pactum, IrisZorg, Tactus, Meester Geertshuis, HalteZ en het Bijzonder Zorg Team. Ook deze groep fluctueert: op het ene moment is een jongere een 'bankhopper', dan weer klopt deze aan bij bijvoorbeeld de crisisopvang van IrisZorg, en wordt geregistreerd. Om vervolgens voor professionals weer buiten beeld te raken door weer als bankhopper onder de radar te verdwijnen.

[...]

Vraag 3

In de beantwoording op onze vraag over nieuwe gevallen van dak- en thuisloosheid lezen we dat er op dit moment vier jongeren gebruik maken van de nachtopvang. Over de overige dak- en thuisloze jongeren wordt niets gezegd.

Tevens wordt gewezen op het feit dat jongeren ondersteuning krijgen via het jongerenloket, waarbij er wordt gewerkt volgens het principe van 1 plan, 1 aanspreekpunt.

Als dit de werkwijze in de praktijk is, hoe is het dan mogelijk dat de 61 jongeren die in 2021 zijn genoemd nu compleet uit beeld zijn geraakt bij de gemeente?

Wat gaat het college nu concreet doen om te voorkomen dat de jongeren die nu gebruik maken van de nachtopvang ook weer uit beeld raken?

Antwoord

Vanuit de RMC-wetgeving (ons Doorstroompunt) hebben we als gemeente de taak om kwetsbare jongeren (leerplichtige jongeren, voortijdig schoolverlaters of jongeren in kwetsbare positie¹) te monitoren. Via deze weg proberen we met jongeren in contact te komen en blijven. Als we ze zelf niet kunnen bereiken, proberen we ze via het jongerenwerk te benaderen. Op die manier komt een groot deel van hen in beeld. Wel blijft de ondersteuning aan jongeren altijd op basis van een hulpvraag. We kunnen jongeren niet begeleiden als ze dat zelf niet willen. Als een jongere geen beroep doet op ons ondersteuningsaanbod hebben wij in principe vanuit de privacywetgeving geen grond om deze jongeren langdurig actief te volgen. Dit geldt zowel voor jongeren die geen hulp accepteren als voor jongeren die succesvol hun situatie weer onder controle hebben gekregen en geen behoefte meer hebben aan hulp. Succesvolle casuïstiek sluiten we af. De jongeren die open staan voor hulp krijgen ondersteuning vanuit het jongerenloket en vanuit de partijen met wie het jongerenloket samenwerkt. Jongeren die zich melden bij de nachtopvang worden gestimuleerd om hulp te aanvaarden bij het oplossen van hun problemen. Zolang zij deze hulp niet aanvaarden en ook geen beroep doen op een uitkering hebben wij beperkt zicht op deze jongeren zodra zij de opvang weer verlaten. Wel proberen wij vanuit het Doorstroompunt/jongerenloket met de jongeren in contact te blijven.

Vraag 4

In gesprekken met de 18-/18+ partners over het nieuwe beleid voor de aanpak van dak -en thuisloosheid is gesproken over het uitgangspunt dat we in Deventer geen jongere mogen loslaten voordat zeker is dat iemand anders ze weer hulp/ ondersteuning biedt. (De zogenaamde warme overdracht).

We concluderen uit de beantwoording dat dit niet /onvoldoende is gebeurd bij de 61 jongeren die eerder in beeld zijn geweest.

Kan het college aangeven hoe de warme overdracht er in de praktijk uit ziet? En heeft het college ook onderbouwende cijfers van die warme overdracht? Dus in hoeveel gevallen is dit gelukt en in hoeveel gevallen is dit niet gelukt?

Welke verklaring heeft het college voor het feit dat we deze jongeren niet hebben kunnen volgen en dus ook niet weten wat er met hen is gebeurd of waar ze zich nu bevinden?

Antwoord

In de voorgaande vragen hebben wij de context omschreven rondom de desbetreffende 61 jongeren en de wijze waarop we jongeren proberen te helpen bij hun problemen (en te stimuleren om hulp te aanvaarden). In het licht van de extra toelichting wordt bij alle jongeren het maximale gedaan om ze niet los te laten. Dit geldt ook voor deze 61 jongeren.

We werken zoveel mogelijk samen met andere partijen om jongeren de juiste ondersteuning te bieden en dragen casussen altijd warm over. Ons beleid is dat casuïstiek nooit wordt losgelaten voordat een ander het heeft overgenomen. Bij complexe casuïstiek organiseren we een 'schakelpunt overleg'. Het schakelpunt overleg hebben we in 2021 geëvalueerd. We hebben uw raad hierover op 08-10-2021 geïnformeerd (mededelingen nr. 2021-48). De conclusie was dat het overleg goed functioneert. Dit onderschrijven we nog steeds. In de verdere ontwikkeling van het jongerenloket zal deze vorm van overleg behouden blijven.

Vraag 5

Het is moeilijk te geloven dat er in Deventer geen dak- en thuisloze jongeren meer zijn. Temeer ook omdat de landelijke trend juist een toename laat zien. We zijn er daarom ook niet van overtuigd dat er een compleet

¹ Jongeren in kwetsbare positie: jongeren uit praktijkonderwijs, voortgezet (speciaal) onderwijs, vmbo-basis en Entree-onderwijs die de overstap maken naar vervolgonderwijs, werk of dagbesteding.

beeld bestaat van de situatie onze gemeente. We hebben nu geen idee over hoeveel jongeren het gaat, waar de oorspronkelijke doelgroep is gebleven, wat de succesfactoren zijn en wat de nieuwe instroom is geweest. In steeds meer gemeenten en regio's wordt de omvang van de dak- en thuislozenproblematiek nu in kaart gebracht door middel van de ETHOS light telmethode.

De suggestie om deze telmethode ook in te zetten in Deventer werd daarom destijds ook al gedaan in de regionale verkenning. Het college heeft helaas besloten om deze suggestie niet over te nemen. De raad heeft inzicht nodig om later dit jaar te kunnen beoordelen of de motie goed is uitgevoerd.

Deelt het college onze mening dat het beleid en het uitvoeren van de motie alleen kans van slagen heeft als we de doelgroep goed in beeld hebben?

Zo ja, is het college dan bereid om alsnog de suggestie voor het doen van de ETHOS telling over te nemen en de gemeente Deventer ook aan te melden voor een nieuwe telronde?

Antwoord

Het college deelt de mening dat het zeer waardevol is om de doelgroep goed in beeld te hebben.

In het Nationaal Actieplan Dakloosheid is over Ethos Light o.a. afgesproken dat in 2023 twee gemeenten in Nederland proefdraaien met de Ethos Light-telling. Vervolgens wordt er landelijk toegewerkt naar lokale of landelijke monitoring waarin vanaf 2025 e.v. een jaarlijkse telling plaatsvindt op basis van de Ethos Light classificatie. De gemeenten die samenwerken als het gaat om beschermd wonen en maatschappelijke opvang hebben besloten dat de samenwerkingsregio bw-mo Midden-IJssel zich aansluit bij de landelijke planning als het gaat om Ethos Light waarin vanaf 2025 e.v. een (jaarlijkse) telling plaatsvindt op basis van de Ethos Light classificatie. Momenteel informeren we bij onze partners in het veld of zij deze telling ook kunnen uitvoeren. We zijn afhankelijk van hun inzet om een zo volledig mogelijke telling te kunnen doen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König